

Asia: VN/34119/2023

Sosiaali- ja terveysministeriön lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä annetun lain (asiakastietolaki) ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksesta annetun lain 2 §:n muuttamisest

Lausunnonantajan lausunto

Kannatatteko 3 §:n 1 momentin 11 kohtaan ehdotettua muutosta (palvelunantajan määritelmä)?

Kyllä. Perustelee: [Tarpeellinen täsmennys, joka vastaa lain alkuperäistä tarkoitusta, kuten luonnoksesta hallituksen esitykseksi käy ilmi.]

Kannatatteko 54 §:n ehdotettua muutosta (lähetteen ja hoitopalautteen luovuttaminen)?

Kyllä. Perustelee: [Lähetteen antamisen kannalta välttämättömien potilastietojen sekä yhteenvedon luovuttaminen hoitovastuun siirtyessä on jatkohoidon ja potilasturvallisuuden näkökulmasta tärkeää. Lakiehdotus koskisi tilanteita, joissa hoitovastuun siirtymisestä tietyille palvelunantajalle on potilaan kanssa sovittu. Kun hoitovastuun siirtymisestä on yhteisymmärrys, olisi epäjohdonmukaista, että tietojen luovuttaminen vaatisi vielä luovutusluvan tai suostumuksen. Hoidon jatkuvuuden kannalta muutos on erittäin hyvä ja nopeuttaa tietojen siirtymistä. Tämä selkiyttää tiedonsaantia ja tiedon luovuttamista ja vähentää hallinnollista työtä. Muutos huomioi sekä potilaan itsemääräämisoikeuden, yksityisyyden suojan että oikeuden riittäviin terveystietoihin.]

Kannatatteko 57 §:n ehdotettua muutosta (tiedonsaantioikeuden toteuttaminen tietojärjestelmän avulla)?

Kyllä. Perustelee: [Hyvä ja tarpeellinen täsmennys. Kuten luonnoksessa hallituksen esitykseksi todetaan, yksittäisellä palvelunantajalla voi olla käytössään potilastietojen- ja sosiaalihuollon asiakastietojen yhteinen tietojärjestelmä. Asiakastietolain 53 §:n mukaisia luovutuksia on siis tarpeen tehdä yhteisessä asiakastietojärjestelmässä myös saman palvelunantajan toiminnan piirissä. Tämä on tilanne esimerkiksi Uudellamaalla, vaikka toisaalta Uudellamaalla kyse on samalla palvelunantajien yhteisestä tietojärjestelmästä.]

Kannatatteko 64 §:n ehdotettua muutosta (terveydenhuollon sosiaalityöntekijän tiedonsaantioikeus)?

Kyllä. Perustelee: [Muutos osaltaan varmistaa, että potilas on tietoinen hänelle kuuluvista sosiaalietuuksista ja hänen oikeutensa asianmukaisiin sosiaaliturvaetuuksiin toteutuu mahdollisimman oikea-aikaisesti. Uudistus nopeuttaa palvelua ja vähentää hallinnollista työtä, koska sosiaalietuuksia koskevaa asiaa ei uudistuksen mukaisilta osin tarvitse siirtää sosiaalihuollon palveluun. Uudistus on ehdottoman tärkeä muun muassa iäkkäiden asiakkaiden kokonaisvaltaisen palvelun suunnittelemiseksi.]

Kannatatteko 97 §:n ehdotettua muutosta (Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen ohjaustehtävä)?

Kyllä. Perustelee: [Analogista aineistoa on yhä runsaasti, kuten lakiehdotuksessa todetaan. On hyvä, että myös tällaisen aineiston käsittelyn ohjaus huomioitaisiin lainsäädännössä. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos vastaa sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastiedon sähköisen käsittelyn ja siihen liittyvän tiedonhallinnan ohjauksesta ja neuvonnasta asiakastietolain 97.2 §:n mukaisesti. On johdonmukaista, että kyseisen lainkohdan mukaiset velvoitteet laajennetaan koskemaan myös analogista aineistoa.]

Kannatatteko 102 §:n ehdotettuja siirtymäaikojen muutoksia?

Kyllä. Perustelee: [Lakiehdotuksen 102 §:n 4 momentissa (voimassa olevan lain 5 momentti) julkisen palvelunantajan Kanta-palveluihin liittymisvelvoitteen siirtymäaikaa ehdotetaan siirrettäväksi kuudella kuukaudella eteenpäin. Uusi siirtymäaika päättyisi 1.3.2025. Määräajan siirto on kannatettava. Organisaatioiden ja tietojärjestelmien saama lisäaika on erittäin tarpeellinen, jotta valmistautuminen Kanta-palveluihin liittymiseen voidaan tehdä huolellisesti. Siirtymäaikoja koskevasta säädöksestä olisi hyvä käydä ilmi myös, koskeeko julkisia palvelunantajia koskeva määräaika myös julkisen palvelunantajan lukuun toimivia yksityisiä palvelunantajia. Lakiehdotuksen mukaan 55 §:n mukainen luovutuslupa on otettava käyttöön viimeistään sosiaalihuollon palvelunantajan liittyessä valtakunnalliseen asiakastietovarantoon. Samoin lakiehdotuksen mukaan Sosiaalihuollon palvelunantajan on tallennettava 70 §:n mukaisesti luovutusta koskevat tiedot lokirekisterien säilytyspalveluun valtakunnalliseen asiakastietovarantoon liittymisestään lähtien. Helsingin sosiaali- terveys- ja pelastustoimiala on sosiaalihuollon osalta liittynyt Kanta-palveluihin. Samoin Helsingin käsityksen mukaan myös useat hyvinvointialueet. Nyt Kantaan tallennetaan 1. vaiheen asiakirjoja ja vanhoja asiakirjoja. Velvoite ottaa luovutusluvut käyttöön ei voine koskea edellä mainittua Kanta-palveluihin liittymistä. Todennäköisesti yhdenkään palveluntuottajan järjestelmä ei vielä mahdollista tietojen luovuttamista sosiaalihuollossa 55 §:n mukaiseen luovutuslupa perustuen. Luovutuslupien ja lokirekisterien säilytyspalveluun tallennettavien tietojen osalta lainsäädäntöä tulisi täsmentää esimerkiksi siten, että 55 §:n luovutuslupa tulee ottaa käyttöön siirtymäajan loppuun mennessä.]

Mäkinen Lasse
Helsingin kaupunki - Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala